

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีจำนวน 357 คน โดยศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.31 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีอายุในช่วงระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.38 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 75.35 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร คิดเป็นร้อยละ 51.82 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากร 3 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.49 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่จำแนกตามจำนวนกิจการที่รับรองและตรวจสอบบัญชีเฉลี่ย น้อยกว่า 50 ราย ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 66.39 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ทราบว่ามีการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม แทนการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 97.76 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ มีวิธีการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 51.60 และผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่เคยเข้าอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.10

5.1.2 ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.42 โดยประเด็น ที่มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 56.15 รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ที่แตกต่างจาก มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.53 และความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติที่ถือปฏิบัติเฉพาะ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่มีความซับซ้อน อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.58 ดังรายละเอียดต่อไปนี้ลักษณะของการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและ ขนาดย่อม พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมีการแบ่งกลุ่มกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความซับซ้อน และกลุ่มที่ไม่มีความซับซ้อน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.00 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจว่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีการวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมบางบท แต่มีการผ่อนปรนหากก่อให้เกิดความพยายามที่มากเกินไปหรือมีต้นทุนที่สูงเกินไป คิดเป็นร้อยละ 83.47

วิธีปฏิบัติในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่แตกต่างจาก มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นเกี่ยวกับการนำเสนองบการเงิน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.25 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นเกี่ยวกับหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 57.61

วิธีปฏิบัติที่ถือปฏิบัติเฉพาะ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่มีความซับซ้อน พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดให้กิจการที่มีแต้มสะสมของโปรแกรมสิทธิพิเศษให้รับรู้รายการแต้มสะสมและวัดมูลค่ายุติธรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.99 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจว่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดให้เครื่องมือทางการเงินให้รับรู้และวัดมูลค่าตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะแต่ไม่มีการแบ่งประเภทเป็นเงินลงทุนเพื่อขายและตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด คิดเป็นร้อยละ 75.91

5.1.3 ความรู้ความเข้าใจของสอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับ กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับ
กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามอายุ พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากร อายุต่ำกว่า 30 ปี มี
ความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 44.67 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ผู้สอบบัญชีภาษีอากรอายุระหว่าง
30 - 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 48.56 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ผู้สอบบัญชีภาษีอากร
อายุระหว่าง 41 - 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 50.01 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย และผู้สอบ
บัญชีภาษีอากร อายุมากกว่า 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 49.63 อยู่ในเกณฑ์ระดับ
น้อยที่สุด

ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับ
กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 38.88 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย
ที่สุด และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีความรู้ความเข้าใจคิด
เป็นร้อยละ 51.43 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย

ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับ
กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชี
ภาษีอากร พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชี
ภาษีอากร น้อยกว่า 3 ปี มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 48.57 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ผู้สอบบัญชี
ภาษีอากร ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากร ระหว่าง 3 - 6 ปี มีความรู้ความเข้าใจ
คิดเป็นร้อยละ 47.73 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในการปฏิบัติงานด้านการ
ตรวจสอบบัญชี ภาษีอากร มากกว่า 6 ปี มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 50.19 อยู่ในเกณฑ์ระดับ
น้อย และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากรยังไม่เคยมี
ประสบการณ์ มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 44.49 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับ
กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามจำนวนกิจการรับรองและตรวจสอบบัญชี พบว่า ผู้สอบ
บัญชี ภาษีอากร จำนวนกิจการรับรองและตรวจสอบบัญชีจำนวนน้อยกว่า 50 ราย มีความรู้ความเข้าใจ
คิดเป็นร้อยละ 46.72 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวนกิจการรับรองและ
ตรวจสอบบัญชี จำนวนระหว่าง 50 - 100 ราย มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 53.90 อยู่ในเกณฑ์
ระดับน้อย ผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวนกิจการรับรองและตรวจสอบบัญชี จำนวนระหว่าง
101 - 150 ราย มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 50.94 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย และผู้สอบบัญชี

ภาษีอากร จำนวนกิจการรับรองและตรวจสอบบัญชีจำนวนมากกว่า 50 ราย มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 32.04 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามจำนวนการเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนา พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ไม่เคยเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนา มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 28.60 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ผู้สอบบัญชีภาษีอากร เคยเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาจำนวน 1 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 50.98 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย และผู้สอบบัญชีภาษีอากร เคยเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนามากกว่า 1 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 51.62 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย

5.1.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในเรื่องของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรพบว่ามีปัญหาโดยรวมในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.63 โดยมีปัญหาในระดับมากด้านการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานนี้จะทำให้การจัดทำบัญชีมีความยุ่งยากเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานนี้จะทำให้การจัดทำบัญชีมีภาระด้านค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และปัญหาด้านวิธีปฏิบัติในบางประเด็นของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาด ยังไม่มีความชัดเจน

ข้อเสนอแนะจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม สรุปได้ดังนี้

- 1) ควรมีการจัดอบรมและแนะแนวทางในการปฏิบัติให้มากขึ้น
- 2) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ไม่เข้าใจเนื้อหา วิธีการปฏิบัติในการตรวจสอบ และความสำคัญของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม จึงควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญที่สามารถอธิบายถึงวิธีการจัดทำรายงานทางการเงินให้เข้าใจได้ง่าย
- 3) มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ยังไม่สามารถนำมาใช้กับกิจการขนาดกลางและขนาดเล็กได้จริงในอนาคตอันใกล้
- 4) เนื้อหาของมาตรฐานที่เปลี่ยนแปลงเข้าใจยาก เนื่องจากเป็นภาษามาตรฐานบัญชีและมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละบท

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.06 ในขณะที่การศึกษาของ สุกฤษฎ์ สังขกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ทำบัญชีในจังหวัดพะเยา โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 แสดงว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากร ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งสอดคล้องกับการที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ออกประกาศเลื่อนการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมเนื่องจากเห็น ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย อาจยังไม่มีความพร้อมสำหรับการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

2) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม มากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 50.01 อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของทรงยศ โอวาสิทธี (2560) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีจังหวัดเชียงใหม่ต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

3) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของทรงยศ โอวาสิทธี (2560) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีจังหวัดเชียงใหม่ต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการศึกษาพบว่าผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

4) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากรระหว่าง 3 – 6 ปี มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของทรงยศ โอวาสิทธี (2560) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีจังหวัดเชียงใหม่ต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการศึกษาพบว่าผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี น้อยกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจต่อ

มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด

5.3 ข้อค้นพบจากการศึกษา

จากผลการศึกษา ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม มีข้อค้นพบได้ดังนี้

1) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการบังคับใช้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม มากที่สุด รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ที่แตกต่างจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

2) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติที่ถือปฏิบัติ เฉพาะ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่มีความซับซ้อน มากที่สุด รองลงมาคือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่แตกต่างจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

3) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ส่วนผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับระดับน้อยที่สุด ตามลำดับ และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากร ระหว่าง 3 – 6 ปี มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ ระดับน้อยที่สุด ส่วนผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชี ภาษีอากร น้อยกว่า 3 ปี มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด จึงแสดงให้เห็นว่า อายุและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่มากจะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากการปฏิบัติงานจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญความชำนาญ เพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องจากการปฏิบัติงานด้านตรวจสอบบัญชีภาษีอากร

4) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่เคยเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาจำนวน 1 ครั้ง และผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาจำนวนมากกว่า 1 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด เกณฑ์ระดับน้อย และอยู่ในเกณฑ์ระดับ

น้อย ตามลำดับ จึงแสดงให้เห็นว่า จำนวนของการเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนา ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มมากขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากผลการศึกษา ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม มีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ดังนี้

1) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ควรทำความเข้าใจและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากในอนาคตสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ มีแนวทางที่จะนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมาบังคับใช้แทนมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ดังนั้นควรทำความเข้าใจและศึกษาหาความรู้อย่างถูกต้องเพื่อให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรได้ปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึงเมื่อมีการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม และปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความมั่นใจในงานด้านการปฏิบัติการด้านตรวจสอบบัญชีที่ถูกต้อง

2) สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน จะมีการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อส่งเสริมให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจได้อย่างถูกต้องให้เห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบงบการเงินของกิจการที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

5.5 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาก่อนที่มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมยังไม่ได้มีการบังคับใช้ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาหลังจากที่มาตรฐานได้รับการปรับปรุง และเริ่มทำการบังคับใช้ไปแล้ว